



# DOMSTOL

## ADMINISTRASJONEN

Barne-, likestillings- og  
inkluderingsdepartementet  
Postboks 8036 Dep  
0030 OSLO

Deres ref  
201104560-/EROFJS

Vår ref.  
201100841-2

Saksbehandler  
Benedicte Aas  
73 56 70 57

Dato  
05.03.2012

### Svar på høring - endringer i gjeldsordningsloven mv

Det vises til departementets brev av 5. desember 2011, vedlagt høringsnotat, med frist for uttalelse 5. mars 2012.

Domstoladministrasjonen (DA) har videresendt høringsbrevet til de alminnelige domstolene, herunder Oslo byfogdembete, slik at disse har mulighet til å avgi høringsuttalelse direkte til departementet.

#### 1. Kanalisering av gjeldsordningssaker til særskilte namsmenn

DA støtter forslaget om å kanalisere gjeldsordningssaker til særskilte namsmenn. Økt kompetanse og profesjonalitet hos de namsmenn som behandler gjeldsordningssaker vil ikke bare være en fordel for skyldnerne, men også for domstolene i de tilfeller domstolen må treffe en avgjørelse i saken.

DA viser til at de argumentene som taler for å kanalisere gjeldsordningssaker til særskilte namsmenn, også taler for at gjeldsordningssakene bør kanaliseres til særskilte domstoler (tingretter/Oslo byfogdembete). Flere av de mindre tingrettene behandler forholdsvis få saker etter gjeldsordningsloven pr. år.

Som fremholdt i høringsnotatet bør geografisk nærhet mellom skyldner og namsmann ikke være avgjørende, da nye kommunikasjonsformer ikke gjør det nødvendig med personlig kontakt samt at en gjeldsordning som regel vil være en engangsordning for skyldneren. Skyldnerens befattning med tingrettene i gjeldsordningssaker er betydelig mindre enn skyldnerens kontakt med namsmannen; både ved at mange saker løses allerede på namsmannsnivå og ved at skyldnerens personlige oppmøte i de tilfellene saken avgjøres av retten i høy grad fremstår som et engangstilfelle for skyldneren.

Vi ser det som nærliggende at departementet også vurderer om gjeldsordningssaker bør kanaliseres til særskilte domstoler.

#### 2. Fellesnordisk anerkjennelse av gjeldsordningsavgjørelser

DA har ikke prinsipielle innvendinger mot at det etableres et fellesnordisk regelverk for gjensidig anerkjennelse i gjeldsordningssaker. Dersom man kommer frem til et slikt felles

regelverk, legger DA til grunn at regelverket vil bli innført fullt ut. Etableringen av et slikt regelverk vil sannsynligvis i stor grad fange opp det behovet som søkes dekket gjennom å åpne for søknad om gjeldsordning fra utlandet.

### 3. Søknad om gjeldsordning fra utlandet

DA ser svært mange betenkeligheter ved å åpne opp for søknader om gjeldsordning fra utlandet, og støtter ikke departementets forslag om dette.

Slik vi ser det er det i all hovedsak tre kategorier personer som vil kunne komme inn under et slikt regelverk; norske statsborgere av etnisk norsk opprinnelse som flytter til utlandet (eks. Spania), norske statsborgere av utenlandsk opprinnelse som flytter til det landet de har sin opprinnelse i (eks. Pakistan), og ikke-norske statsborgere som har bodd en tid i Norge og deretter flytter til hjemlandet eller et annet land.

Som departementet er inne på, kan nok flere personer innenfor disse gruppene ha et behov for ”å løse” sine gjeldsproblemer i Norge. Det er imidlertid ikke like innlysende dette behovet bør møtes gjennom å gi en adgang til å søke om gjeldsordning fra utlandet.

Det kan være mange ulike årsaker til at disse personene har opparbeidet seg gjeld i Norge. I all hovedsak beror flyttingen til utlandet på et frivillig valg. Flyttingen til utlandet medfører også svært ofte fordeler i form av lavere leviekostnader, men også i form av et lavere skatte – og avgiftsnivå. Det kan stilles spørsmål ved om det er urimelig at man da skal kunne oppnå den ytterligere fordel som en gjeldssanering gjennom gjeldsordning innebærer. At man ikke fullt ut kan nyte godt av alle norske ordninger hvis man velger å ikke bo i Norge, fremstår ikke som urimelig.

DA antar at søknader om gjeldsordning fra utlandet vil bli svært krevende å behandle både for domstolen og hos namsmannen.

Nærmest uansett hvilke formelle og materielle vilkår som stilles som vilkår for å få innvilget en søknad om gjeldsordning fra utlandet, er det et faktum at det vil bli svært vanskelig å opplyse sakene i den grad som er nødvendig for å treffe en korrekt avgjørelse.

Det er videre slik at verken namsmann eller domstolen i realiteten har noen særlige muligheter til å kontrollere de opplysningene som gis av skyldneren om sine forhold i utlandet, det være seg inntektsforhold, formuesforhold, bosituasjon, e.l. Svært mange land har ikke registre over relevante opplysninger. I mange land er dokumentasjonen som eventuelt kan fremskaffes, verken korrekt eller pålitelig.

Vi stiller derfor spørsmål ved om de foreslåtte vilkårene for åpning av gjeldsforhandling for personer som er bosatt i utlandet i nytt fjerde ledd i gjeldsordningsloven § 1-4 vil medføre at gjeldsforhandling bare kan åpnes helt unntaksvis. Som departementet har redegjort for, er det et større antall utenlandsboende nordmenn med ”alvorlige og uløste gjeldsproblemer”, men det kan synes som om mange av disse ikke vil kunne benytte seg av gjeldsordningsloven selv med de foreslåtte endringene. Følgelig kan det stilles spørsmål ved om det i det hele tatt bør vedtas et regelverk som åpner for slike søknader.

Vanskelighetene med å opplyse saken samt kontrollere gitte opplysninger gjelder ved åpning av gjeldsforhandling, ved inngåelsen av gjeldsordning og ikke minst i

gjeldsordningsperioden. Det vil således bli vanskelig å fange opp forhold som skulle tilsi en omgjøring, opphevelse eller tilsidesettelse av gjeldsordningen, jf. gjeldsordningsloven § 6-2.

Departementet undervurderer etter DAs syn viktigheten av skyldnerens fysiske tilstedeværelse i form av kontakt mellom skyldneren og namsmannen. Erfaringsmessig er det et stort behov for veiledning og hjelp til personer som søker om gjeldordning, ikke bare når det åpnes gjeldsforhandling og frem til en frivilling eller tvungen gjeldsordning er etablert, men også i gjeldsordningsperioden. Mange skyldnere trenger hjelp til de enkleste praktiske ting som å opprette konti, sette av penger til betaling av dividende osv.

#### **4. Standardiserte livsoppholdssatser**

DA støtter departementets forslag til at det gis en forskrift om standardiserte livsoppholdssatser ved gjeldsordning og ved utleggstrekk. At livsoppholdssatsene blir regulert på denne måten, vil i seg selv lette behandlingen av sakene både for namsmannen og for domstolene.

Vi støtter også departementets forslag til nivå på de standardiserte livsoppholdssatsene. Den foreslåtte reduksjonen gir en betydelig bedre balanse mellom skyldnerens behov og kreditorenes krav enn dagens ordning. Det er liten tvil om at dagens livsoppholdssatser for skyldner av mange blir ansett som urimelig romslige.

DA antar at dagens romslige livsoppholdssatser, det at de færreste som er underlagt gjeldordning betaler dividende til kreditorene på grunn av disse satsene sammenholdt med at skyldners gjeld i all hovedsak blir slettet ved utløpet av gjeldordningsperioden, har medført at enkelte kreditorer ikke ønsket å inngå en frivillig gjeldordningsavtale. Disse sakene er i stedet blitt avgjort av retten etter en begjæring om tvungen gjeldordning. Det er mulig at departementets forslag vil medføre at en større andel av sakene blir løst på frivillig basis.

Arbeidsgruppen har i kapittel 9 kommet inn på eventuelle overgangsordninger. DA stiller spørsmål ved om dette er tilstrekkelig utredet. Blant annet kan det stilles spørsmål ved hvilke satser som skal legges til grunn dersom gjeldsordningen av ulike grunner blir endret i henhold til gjeldsordningsloven kapittel 6.

Med hilsen

Willy Nesset  
avdelingsdirektør

Benedicte Aas  
seniorrådgiver

*Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.*